

Адвокат Стефан Зафиров – един непознат будител на Стара Загора

Сведенията за този възрожденски деец са фрагментарни и твърде разпокъсани. Но ако се събере цялата налична документация, ще се получи образа на един значим български възрожденец.

Стефан Зафиров (Хаджизафиров) е роден през 1846 г. в Стара Загора. Произхожда от богат род на будни българи. Негов баща (или чичо) е Никола Зафиров. Той е свещеник в Стара Загора през 50-те години на XIX век. Превежда "Книга за изповед или кратки наставления към всекий духовний отец и християнин.", издадена през 1859 г. в 535 екземпляра със спомоществатели от Габрово, Елена, Никопол, Търново, Чирпан.

Стефан Зафиров завършва петокласното мъжко Светиниколско училище в Стара Загора. Бил е учител в с. Трънково, Старозагорско (1867-1869), в Стара Загора (1870), в с. Ахиево (днес Бъдеще), Старозагорско, (1871-1873), в Горна Оряховица (1874) и във (Велико) Търново (1875-1877). Братята му Христо и Георги Зафирови също са били учители. В своята книга "Видрица" поп Минчо Кънчев го споменава като един от многото учители, "които приличат на нази – хаирсъзи", т.е. революционери.

Стефан Зафиров участва в Старозагорското въстание от 1875 г. В монографията си "Поява и развой на музикалното дело в Стара Загора (исторически очерк" известният български музикален деец Георги Баталов описва Стефан Зафиров, Колю Ганчев, Пенчо Славов, Стефан Сливков, като участници в създадения градски оркестър през 1860 година. Стефан Зафиров е свирел на сантур и фисхармоника. Заедно с музикалното си предназначение, оркестърът бил и добро средство за агитация за народно въстание. По спомените на Атанас Илиев „на оркестъра се гледало като на нещо с голяма важност и значение“. Изпълнявали песните: „В село огледници дойдоха“, „Отдолу идат сеймени“, „Горо ле, горо зелена“, Стани, стани юнак Балкански“, „Вятър ечи, Балкан стене“, „Българи юнаци“ и др. Посещението, което правел оркестърът, се считало за голяма чест и голям празник. Даже турците, които не подозирали какво цели оркестъра с патриотичните си песни, се възхищавали от него и го канели бейските къщи да им свири на мохабет. През лятото на 1875 г. оркестърът посетил и гр. Казлък, където открито се заговорило за вдигането на въоръжено въстание. На 16 септември 1875 г. започнало Старозагорското въстание, но както е известно то не сполучило, и цялата музикална група, като участници във въстанието, била пратена в затвора, а цигуларят и председател на революционния комитет Колю Ганчев е обесен на 20 май 1876 г. По спомени на една от дъщерите му – Наталия, в последните си години Стефан Зафиров е страдал от силни болки в краката и особено в табаните, следствие на побоищата в турския зандан.

След Освобождението семейството на Стефан Зафиров, съгласно временно решение на градския съвет на гр. Стара Загора, получава имот за застрояване в централната част на Стара Загора. Раждат се трите му дъщери – Райна, Невена и Наталия. При раждането на Райна през 1890 г., в него отново заговаря музикантът и той ѝ купува подарък – луксозно пиано „Linke, Godenschweger & Co“ от Виена. С това пиано Наталия Зафирова участва като корепетитор при поставянето на първата опера в гр. Стара Загора „Гергана“ през 1925 г. и в последващите постановки на трупата - „Трубадур“ през 1927 г. и „Кавалерия рустикана“ през 1931г., което е документирано в монографията на Никола Драганов „Оперното дело в Стара Загора“.

В труда си „История на Старозагорската адвокатура“ Георги Туртуриков документира: „След Освобождението Стефан Зафиров е съдебен служител и сред първите адвокати в Стара Загора. В началото на XX век продължава да бъде сочен като добър адвокат – практик в родния си град.“

Не е известно през коя година и къде умира, но оставя завинаги името си свързано с първостроителите на съвременна България и Стара Загора. Това се потвърждава и в „Енциклопедия Българската възрожденска интелигенция“ 1988 г. под редакцията на проф. Генчев, Н., във „Възрожденска Акарджа и Стара Загора“ 2004 г. с автори И. Аяров, Н. Кънев, Н. Ганева и в „Летопис – календар на събитията в Стара Загора“ от И. Неделчев, 1998 г.